Liečba anémie a formy liečiv

Zverejnené: 19. apríla 2022 | Autor: PharmDr. Veronika Krajčovič

Anémia alebo tiež chudokrvnosť je stav, ktorý je definovaný nízkou hladinou hemoglobínu v krvi alebo zníženým počtom červených krviniek. U žien je anémia definovaná ako hodnota hemoglobínu nižšia ako 120 g/l, u mužov nižšia ako 130 g/l.

Anémia je častejšie diagnostikovaná ženám. Podľa dát Svetovej zdravotníckej organizácie bola na Slovensku v roku 2019 prevalencia anémie u žien v reprodukčnom veku 23,5%. V tehotenstve v dôsledku výživy plodu dochádza k zvýšenej spotrebe železa, a preto takmer polovica tehotných žien užíva preparáty s obsahom tohto minerálu.

Železo je centrálnym atómom hemoglobínu, červeného krvného farbiva, ktoré zabezpečuje prenos vdychovaného kyslíka z pľúc do tkanív a buniek, okysličuje ich, a tým im poskytuje potrebnú energiu na život. Naše telo si ho nedokáže vytvoriť, preto je potrebné prijímať ho v strave. Ak je príjem železa nedostatočný alebo pacient trpí ochorením, ktoré sekundárne spôsobuje anémiu, dochádza k rozvoju symptómov nízkej hladiny železa ako je únava, dýchavičnosť, závraty, palpitácie, bledosť kože a slizníc.

K najčastejším príčinám vzniku anémie patria:

- nedostatočná výživa (nízky príjem potravín s obsahom železa, kyseliny listovej, kyanokobalamínu a

vitamínu C),
- nadmerné straty (menštruácia, tehotenstvo),
- dedičné ochorenia (hemoglobinopatie),
- autoimunitné ochorenia (reumatoidná artritída),
- chronické ochorenia obličiek,
- infekcie,
- nádory.

Pre adekvátnu a účinnú farmakoterapiu je potrebné poznať príčinu vzniku anémie. Ak je anémia sprievodným príznakom iného ochorenia, je dôležité primárne liečiť toto ochorenie a súčasne suplementovať železo liekmi – antianemikami.

V liečbe anémie sa uplatňujú perorálne a parenterálne formy liečiv.

Perorálne lieky rozdeľujeme do dvoch skupín:

- s dvojmocným železom – síran železnatý,
- s trojmocným železom – polymaltózový komplex hydroxidu železitého.

K absorpcii železa po perorálnom podaní dochádza v duodene a v hornej časti jejuna. Kyselina chlorovodíková nachádzajúca sa v žalúdku spolu s vitamínom C uľahčuje absorpciu Fe^{3+} redukciou na Fe^{2+}. Železo sa viaže na apoferitín, ktorého časť ostáva v čreve vo forme feritínu alebo sa eliminuje z tela stolicou a druhá časť apoferitínu vstúpi do krvného obehu. Apoferitín sa naviaže na apotransferín a celá molekula sa mení na transferín. Transferín je bielkovina zabezpečujúca transport železa do tkanív.

Parenterálne lieky s trojmocným železom sa používajú v prípade, ak perorálne podávané liečivá nie sú účinné alebo ich nie je možné pacientovi indikovať a je nutné rýchle dodanie železa do organizmu. Do tejto skupiny sa radia komplexy železa, ktoré sú podávané intravenózne.

PharmDr. Veronika Levčíková